

12. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu

Özetler Kitabı

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege Üniversitesi

Doç. Dr. Jale İPEK, Ege Üniversitesi, Ege Üniversitesi

Doç. Dr. Tarık KIŞLA, Ege Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Alev Ateş ÇOBANOĞLU, Ege Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Elif AVCI, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Fırat SARSAR, Ege Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Onur DÖNMEZ, Ege Üniversitesi

Dr. Beril CEYLAN, Ege Üniversitesi

Öğr. Gör. İlker ÇOBANOĞLU, Ege Üniversitesi

Arş. Gör. Muhittin ŞAHİN, Ege Üniversitesi

2-4 Mayıs 2018

Özdere İZMİR

ISBN: 978-605-338-245-4

Ortaokul Öğrencilerinin Sanal Zorbalık Farkındalıkları ile Sanal Zorbalık Yapma ve Mağdur Olma Durumlarının İncelenmesi

Fatma Gölpek SARI

fatmagolpek@gmail.com, MEB

Süleyman Sadi SEFEROĞLU

sadi.seferoglu@gmail.com, Hacettepe Üniversitesi

Özet

Gelişen ve değişen teknolojiler toplumsal yaşamın her alanına girmiş durumdadır. Bu süreçte özellikle çocuklar ve gençler en aktif konumdaki kullanıcılar olmaktadır. Teknolojinin yoğun kullanımının öğrenme-öğretme süreçlerine önemli katkıları olmaktadır. Ancak çeşitli olumsuz durumlar da söz konusu olabilmektedir. Bu olumsuz durumlara örnek verilebilecek durumlardan birisi sanal zorbalıktır. Geleneksel zorbalığın sanal ortamdaki karşılığı olan sanal zorbalık günümüz okullarında üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Bu bağlamda bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin sanal zorba farkındalık durumlarının, sanal zorbalık yapma ve sanal mağduriyet durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada ayrıca; öğrencilerin sanal zorba farkındalık durumları, sanal zorbalık yapma ve sanal mağduriyet durumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara'daki merkezi bir ortaokulda öğrenim görmekte olan ve bilişim teknolojileri ve yazılım dersi kapsamında sanal zorba farkındalık eğitimleri almış olan 111 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma kapsamında veriler; araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgi formu, Ayas ve Horzum (2010) tarafından geliştirilen "Sanal Zorba/Mağdur Ölçeği" ve Ayas, Horzum ve Aydın (2015) tarafından geliştirilen "Sanal Zorbalık Farkındalık Ölçeği" olmak üzere üç veri toplama aracı ile toplanmıştır. Verilerin analizi sürecinde bilgisayar tabanlı bir istatistik programından faydalanılmıştır. Demografik bilgiler ile sanal zorba/mağdur olma ve sanal zorba farkındalık durumları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Mann Whitney-U testi ile Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Sanal zorbalık yapma, sanal mağduriyet ve sanal zorba farkındalık durumları arasındaki ilişki ise spearman korelasyon yöntemiyle belirlenmiştir.

Araştırma bulguları sanal zorba farkındalık eğitimi almış öğrencilerin sanal zorbalık yapma oranlarının ve sanal mağduriyet oranlarının düşük olduğunu göstermektedir. Bulgular ayrıca, sanal zorbalık farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Sanal zorba farkındalık ve sanal zorbalık yapma düzeyleri arasında negatif bir korelasyon; zorbalık ve sanal mağduriyet düzeyleri arasında ise pozitif bir korelasyon bulunmaktadır. Ancak, sanal zorba farkındalık ve sanal mağduriyet düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Bu bağlamda okullarda bu konuyla ilgili eğitimlerin verilmesinin sağlıklı bir toplum açısından önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Sanal zorba, sanal mağdur, sanal zorba farkındalık